

Калашник Н. В.

*Студент групи З1М, Навчально-науковий інститут
механотроніки і систем менеджменту
Харківський національний технічний
університет сільського господарства імені Петра Василенка,*

Черепньов І. А.

*Доцент кафедри «Безпека життєдіяльності та право»,
к.т.н., доцент, Харківський національний технічний
університет сільського господарства імені Петра Василенка*

НЕОБХІДНІСТЬ КОРЕКЦІЇ ПІДЗАКОННИХ НОРМАТИВНО – ПРАВОВИХ АКТІВ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАГУВАННЯ НА НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ НА ОБ'ЄКТАХ ГОСПОДАРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Як відомо, в 2018 році кількість надзвичайних ситуацій (НС) знизилась порівняно з 2017 роком практично на 23%, але спостерігається зростання НС, пов'язаних з аваріями на транспорті та пожежами і вибухами (на 12,5 і 10% відповідно) [1]. В комплексі заходів, які дозволяють запобігти або знизити негативні наслідки аварій значну роль відіграють організаційні заходи, до яких належить своєчасне і якісне планування дій в умовах НС. Кабінет Міністрів України у своїй постанові [2] визначив, що: «Керівникам функціональних та територіальних підсистем єдиної державної системи цивільного захисту та підприємствам, установам, організаціям незалежно від форми власності, на які поширюється дія цієї постанови, забезпечити: уточнення планів реагування на надзвичайні ситуації і планів локалізації та ліквідації наслідків аварій, здійснення заходів щодо запобігання їх виникненню... уточнення та здійснення заходів щодо захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайних ситуацій».

Існуюча в нашій країні практика передбачає розробку на підставі прийнятих законів так званих «підзаконних нормативно-правових актів» (НПА), поширення яких зумовлено складністю суспільних відносин, які потребують не тільки законодавчого, а й більш детального, конкретизуючого підзаконного нормативного регулювання з метою оперативного вирішення питань в окремих сферах життєдіяльності суспільства [3].

Проведений нами аналіз деяких діючих НПА та державних стандартів виявив, з нашої точки зору, декілька недоліків, які знижують ефективність заходів з питань цивільного захисту та пожежної безпеки, а саме:

1. Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва своїм рішенням [4] від 6 листопада 2012 року зупинила дію «Положення щодо розробки планів локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій (далі - ПЛАС)». Тобто, зараз відсутній конкретний еталонний документ, а в Законі України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» та в Постанові Кабінету Міністрів від 9 серпня 2017 р. № 626 «Про затвердження Порядку розроблення планів діяльності єдиної державної системи цивільного захисту» є тільки загальні вимоги до ПЛАС [5,6].

2. Існуючі НПА як на рівні Кабінету Міністрів України [7], так і прийняті окремими міністерствами [8, 9] докладно розглядають вимоги до планів заходів з евакуації населення та матеріальних цінностей із зон НС, так би мовити «в глобальному масштабі», але не має жодного документа, який би конкретизував вимоги до планів евакуації людей на випадок пожежі. В документі [10] міститься тільки така інформація: «План евакуювання під час пожеж (план евакуації людей під час пожежі): документ, у якому вказано шляхи евакуювання та евакуювальні виходи, визначено правила поведінки людей, а також порядок і послідовність дій обслуговувального персоналу на об'єкті в разі виникнення пожежі». В документі [11] визначаються заходи з забезпечення евакуації людей та наводяться посилання на декілька

нормативних документів з питань пожежної безпеки. Тобто, при складанні плану евакуації людей під час пожежі на об'єкті господарської діяльності відповідна посадова особа повинна враховувати вимоги ряду будівельних норм, Правил пожежної безпеки та інших НПА, що в значній мірі ускладнює роботу та знижує її ефективність.

Враховуючи вищесказане, на наш погляд, було б доцільно доручити фахівцям з Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) розробити загальні вимоги до цих НПА та затвердити їх наказом Міністерства внутрішніх справ України, якому підпорядкована ДСНС.

Література:

1. Аналітичний огляд стану техногенної та природної безпеки в Україні за 2018 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.dsns.gov.ua/ua/Analitichniy-oglyad-stanu-tehnogennoyi-ta-prirodnoyi-bezpeki-v--Ukrayini-za-2015-rik.html>.

2. Деякі питання запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2018 р. № 779 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/779-2018-%D0%BF>.

3. Богачова Л. Л. Вимоги до підзаконного нормативно-правового акта як офіційного документа / Л. Л. Богачова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. - 2017. - Вип. 29(1). - С. 16-19. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2017_29\(1\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2017_29(1)_6).

4. Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємства. Повідомлення. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0002773-12>.

5. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14>.

6. Про затвердження Порядку розроблення планів діяльності єдиної державної системи цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів від 9 серпня 2017 р. № 626 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/626-2017-%D0%BF>

7. Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету Міністрів від 30 жовтня 2013 р. № 841[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-%D0%BF>

8. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо планування і порядку проведення евакуації населення: Наказ МНС України від 07.09.2004 N 44 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0044512-04>

9. Про затвердження Методики планування заходів з евакуації: Наказ МВС України від 10.07.2017 № 579 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0938-17>

10. Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять [Текст]: ДСТУ 2272:2006. - Офіц. Вид. - Чинний від 09 – 06 2006. – К. : Держспоживстандарт України, 2007.- 28 с.

Керімова Е. Я., студентка групи Т-51-19

Кравцов М. М., доцент, науковий керівник

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ЛІКВІДАЦІЯ НАСЛІДКІВ АВАРІЙ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Сьогодні будь-який вид транспорту представляє потенційну небезпеку. Якщо вірити статистиці, найнадійніший вид пересування – повітряний транспорт. Хоча у випадку аварії на літаку гине велика кількість людей, проте авіаційні аварії стаються дуже рідко – смертність складає 0,6 людей на